

**NODOKĻU EKONOMISTA  
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

<b>1. Specializācijas vai saistītās profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis</b>	
Nodokļu ekonomists	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5.PKL), atbilst sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (6. LKI)
<b>2. Profesijas nosaukums</b>	
<p>Nodokļu ekonomisti veic pienākumus saistībā ar nodokļu jautājumiem, pēta nodokļus, to ietekmi uz ekonomiku, apkopo, analizē un interpretē ekonomikas datus, izmanto dažādas pētījumu metodes, pārvalda nodokļu riskus, konsultē nodokļu jautājumos, veic nodokļu administrēšanas darbus.</p> <p>Nodokļu ekonomisti veic pienākumus, kas saistīti ar nodokļu jautājumiem, iestādēs un dažādu jomu organizācijās.</p>	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,  
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

<b>Nr. p.k.</b>	<b>Uzdevumi</b>	<b>Prasmes un attieksmes</b>	<b>Profesionālās zināšanas</b>	<b>Kompetences (kvalifikācijas līmenis)</b>	
3.1	Analizēt informāciju par nodokļu jautājumiem un norisēm ekonomikā kopumā	<p>Pastāvīgi iegūt informāciju par nodokļu jautājumiem un ekonomiku kopumā</p> <p>Pielietot ekonomiskos modeļus problēmu analizē un risinājumos</p> <p>Precīzi analizēt iegūto informāciju</p> <p>Izdarīt secinājumus par nodokļu ietekmi uz ekonomiku</p> <p>Sagatavot galvenās atziņas par nodokļu būtību un devumu sabiedrībai</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Ekonomikas pamatprincipi, statistiskās analīzes metodes</p> <p>Nodokļu teorija, vēsture un administrēšanas pamatprincipi</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Citu valstu ekonomikas</p> <p>Pasaulē notiekošie monetārās un finanšu sadarbības un integrācijas procesi, to ietekme uz valsts un komersantu finansēm</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Informācijas atlases un analīzes metodes</p> <p>Galvenie valsts finanšu statistikas rādītāji, to ietekme uz tautsaimniecību un komersantu finansēm</p>	<p>Spēja izprast ekonomiskās likumsakarības</p> <p>Spēja analizēt un pētīt ekonomiku, tās procesus un ietekmi uz nodokļiem</p> <p>Spēja analizēt iegūtos rezultātus un izskaidrot to nozīmi</p>	6.LKI
3.2.	Analizēt nodokļu ietekmi uz mērķa grupām un sociālajiem procesiem ekonomikā kopumā	<p>Identificēt mērķa grupas un sociālos procesus, kurus ietekmē nodokļu maksāšana</p> <p>Novērtēt nodokļu ietekmi uz mērķa grupām</p> <p>Noteikt nodokļu ietekmi uz sociālajiem procesiem</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Makroekonomisko un mikroekonomisko procesu likumsakarības</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Kvalitatīvas un kvantitatīvās ekonomiskās analīzes metodes</p> <p>Nodokļu veidi, to klasifikācija, sadalījums pa budžetiem un</p>	<p>Spēja novērtēt nodokļu ietekmi uz mērķu grupām</p> <p>Spēja novērtēt nodokļu ietekmi uz sociālajiem procesiem</p>	6.LKI

			<p>nodokļu maksātāji</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Analītisko metožu pielietošana</p>		
3.3.	Novērtēt nodokļu ietekmi uz ekonomiku un administratīvo slogu	<p>Analizēt nodokļu ietekmi uz ekonomiku</p> <p>Analizēt nodokļu ietekmi uz tirgu</p> <p>Aprēķināt nodokļu slogu konkrētiem nodokļu maksātājiem</p> <p>Novērtēt nodokļu saistību izpildes administratīvo slogu</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Faktoru mijiedarbība ekonomikā</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Nodokļu funkcijas ekonomikā</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Nodokļu slogs, tā aprēķināšana</p>	<p>Spēja novērtēt nodokļu slogu konkrētiem nodokļu maksātājiem</p> <p>Spēja novērtēt nodokļu saistību izpildes administratīvo slogu.</p>	6.LKI
3.4.	Analizēt nodokļu maksājumu plūsmu	<p>Patstāvīgi analizēt nodokļu maksājumu plūsmu</p> <p>Precīzi analizēt un aprēķināt nodokļu maksātāju pārskatos un deklarācijās ietvertās summas</p> <p>Analizēt nodokļu parādus un to ietekmējošos faktorus</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Finanšu atskaites</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Nodokļu maksājumu plūsmas analīzes principi</p> <p>Nodokļu parādu būtība un analīzes principi</p>	<p>Spēja analizēt nodokļu maksātāju nodokļu pārskatus un deklarācijas</p> <p>Spēja novērtēt nodokļu maksātāja nodokļu parādu ietekmējošos faktorus</p>	6.LKI
3.5.	Prognozēt nodokļu ieņēmumus	<p>Noteikt nodokļu ieņēmumu ietekmējošos faktorus</p> <p>Noteikt faktoru izmaiņu fiskālo ietekmi</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Fiskālā politika</p> <p>Valsts budžets, tā veidošana</p> <p>Datorprogrammatūras</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Prognozēšana metodes un rīki</p> <p>Nodokļu ieņēmumus ietekmējošie faktori</p> <p>Ekonomiskie modeļi (funkcijas), to pielietošana un programmatūra</p>	<p>Spēja prognozēt nodokļu ieņēmumus valsts budžetā</p> <p>Spēja pielietot ekonomiskos modeļus problēmu analīzē un risinājumos</p>	6.LKI

3.6.	Izstrādāt priekšlikumus nodokļu politikas un administrēšanas pilnveidošanai	Sagatavot priekšlikumus nodokļu normatīvo aktu pilnveidošanai Sagatavot priekšlikumus nodokļu administrēšanas procesa uzlabošanai	<u>Priekšstata līmenī:</u> Politikas dokumentu un normatīvo aktu hierarhija <u>Izpratnes līmenī:</u> Nodokļu sistēmas uzbūve, nodokļu administrēšanas normatīvais regulējums <u>Lietošanas līmenī:</u> Latvijas nodokļu administrēšana, Valsts ieņēmumu dienesta darbība Tiesību aktu izstrādes pamatprincipi Priekšlikumu sagatavošanas principi un kārtība	Spēja orientēties nodokļu administrēšanas pamatjautājumos Spēja sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu projektiem, metodiskiem materiāliem vai citiem dokumentiem nodokļu un saistītos jautājumos	6.LKI
3.7.	Plānot nodokļu maksājumu, režīmu, atvieglojumu un citu normu piemērošanu	Plānot nodokļu maksāšanas kārtību, atvieglojumus, atlaides, speciālos režīmus atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam nodokļu regulējumam Piemērot atbilstošu nodokļu maksāšanas veidu, režīmu, atvieglojumus un citas normas praksē	<u>Priekšstata līmenī:</u> Transfertcenu būtība un noteikšanas metodika <u>Izpratnes līmenī:</u> Nodokļu atlaides, speciālie nodokļu režīmi Nodokļu maksāšanas veidi, režīmi, atvieglojumi <u>Lietošanas līmenī:</u> Nacionālo un starptautisko nodokļu normatīvo aktu piemērošanas kārtība	Spēja izvēlēties nodokļu režīmus. Spēja piemērot nodokļu atvieglojumus un citas normas	6.LKI
3.8.	Aprēķināt nodokļu maksājumus	Veikt nodokļu aprēķinus atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam nodokļu regulējumam	<u>Lietošanas līmenī:</u> Nodokļu aprēķināšana Nacionālie un starptautiskie	Spēja aprēķināt nodokļus	6.LKI

			nodokļu jomu regulējošie normatīvie akti		
3.9.	Sagatavot nodokļu un informatīvās deklarācijas	Precīzi sagatavot nodokļu deklarācijas un nepieciešamās informatīvās deklarācijas	<u>Lietošanas līmenī:</u> Nodokļu deklarācijas, informatīvās deklarācijas Nodokļu deklarāciju sagatavošana	Spēja sagatavot nodokļu deklarācijas un informatīvās deklarācijas	6.LKI
3.10.	Pārvaldīt grāmatvedības jautājumus	Novērtēt juridisko un fizisko personu saimniecisko un finansiālo darbību nodokļu saistību izpildei Izprast preču, pakalpojumu, darījumu uzskaiti, reģistrāciju un preču inventarizāciju nodokļu piemērošanas vajadzībām Izprast saimniecisko operāciju grāmatojumus	<u>Priekšstata līmenī:</u> Fiziska un juridiska persona, tās saimnieciskā un finansiālā darbība Komercedarījumi un to tiesiskais regulējums Maksātne spēja un tās process Biznesa plānošana <u>Izpratnes līmenī:</u> Saimnieciskās darbības izmaksu sastāvs, struktūra, veidošanās, to nozīme Optimāla saimnieciskās darbības varianta izvēle ierobežotu resursu apstākļos Grāmatvedības būtība, principi, formas, metodes, objekti, reglamentējošie normatīvie akti, kontu plāns Gada pārskats, tā sastādīšanas principi <u>Lietošanas līmenī:</u> Finanšu analīzes metodes Finanšu un naudas apgrozījuma	Spēja veikt preču inventarizāciju, preču, pakalpojumu vai darījumu uzskaiti, reģistrāciju, izmaksu un cenas aprēķināšanu Spēja organizēt nodokļu maksātāja grāmatvedību	6.LKI

			organizācija un īpatnības		
3.11.	Pārvaldīt nodokļu riskus	Identificēt un analizēt nodokļu riskus Novērtēt nodokļu risku varbūtību, ietekmi un būtiskumu Izstrādāt un īstenot pasākumus nodokļu risku novēršanai un mazināšanai	<u>Priekšstata līmenī:</u> Administratīvās tiesības Krimināltiesības <u>Izpratnes līmenī:</u> Risku veidi, klasifikācija, varbūtība un ietekme Risku pārvaldīšanas process <u>Lietošanas līmenī:</u> Nodokļu riski un to pārvaldīšana	Spēja pārvaldīt nodokļu riskus Spēja īstenot pasākumus nodokļu risku novēršanai vai mazināšanai	6.LKI
3.12.	Pārbaudīt nodokļu maksājumus	Pārbaudīt nodokļu aprēķinu atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam nodokļu regulējumam	<u>Lietošanas līmenī:</u> Nodokļu kontroles veidi	Spēja veikt nodokļu kontroli	6.LKI
3.13.	Pārbaudīt nodokļu deklarācijas un informatīvās deklarācijas	Pārbaudīt nodokļu deklarācijas un pārskatus, tajā sniegto ziņu patiesumu	<u>Lietošanas līmenī:</u> Nodokļu kontroles metodes	Spēja veikt datu atbilstības pārbaudi Spēja pārbaudīt deklarācijas un pārskatus	6.LKI
3.14.	Veikt nodokļu maksājumu revīziju (auditu)	Plānot un izvēlēties nodokļu kontroles veidu Novērtēt iekšējās kontroles sistēmu Analizēt nodokļu kontroles darba rezultātus un efektivitāti	<u>Priekšstata līmenī:</u> Tirgzinības <u>Izpratnes līmenī:</u> Administratīvais process iestādē Iekšējais un ārējais audits <u>Lietošanas līmenī:</u> Iedzīvotāju ienākuma nodokļa, pievienotās vērtības nodokļa un uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšana un maksāšanas	Spēja veikt nodokļu maksātāja revīziju (auditu) Spēja aprēķināt nodokļu pamatparādu, soda naudu un nokavējuma naudu Spēja pareizi interpretēt un piemērot administratīvo tiesību aktus Spēja kvalificēt administratīvos pārkāpumus, sastādīt un novērtēt ar administratīvo lietvedību saistītus dokumentus	6.LKI

			<p>kārtība</p> <p>Nodokļu revīzija (audits)</p> <p>Nodokļu pamatparāda, soda naudas un nokavējuma naudas aprēķināšana</p>		
3.15.	Konsultēt nodokļu maksātājus	<p>Identificēt nodokļu maksātāju vajadzības</p> <p>Ieteikt nodokļu maksātājam piemērotāko risinājumu</p> <p>Konsultēt mutiski un rakstiski nodokļu maksātājus</p> <p>Identificēt nodokļu administrācijas klientu apkalpošanas procesu trūkumus</p> <p>Ieteikt risinājumus trūkumu novēršanai</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Nodokļu maksātāju izglītošanas principi un metodes</p> <p>Dokumentu noformēšanas prasības</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Nodokļu maksātāju konsultēšanas organizēšanas būtība un metodes</p> <p>Ārvalstu pieredze un Latvijas prakse nodokļu jautājumu konsultēšanā</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Nodokļu maksātāju statuss</p> <p>Nodokļu maksātāju tiesības un pienākumi</p> <p>Brīvprātīgā nodokļu saistību izpilde</p> <p>Tiešā un netiešā komunikācija ar nodokļu maksātājiem</p> <p>Nodokļu maksātāju apkalpošanas metodes</p>	<p>Spēja identificēt nodokļu maksātāju izglītības un konsultācijas vajadzības un ieteikt risinājumus, sniegt konsultācijas</p> <p>Spēja identificēt nodokļu administrācijas klientu apkalpošanas procesu trūkumus un ieteikt risinājumus</p> <p>Spēja nodrošināt klientu apkalpošanu</p>	6.LKI
3.16.	Pārvaldīt nodokļu jautājumus starptautisko ekonomiskos attiecību kontekstā	<p>Orientēties starptautiskās un Eiropas Savienības tiesībās nodokļu un saistītos jautājumos, kā arī nodokļu konvenciju piemērošanā</p> <p>Analizēt Eiropas Savienības nodokļu politiku, Eiropas Komisijas rīcības</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Starptautiskā sadarbība</p> <p>Loģistikas būtība: vide, darbības jomas</p>	<p>Spēja izprast Eiropas Savienības tiesības, institucionālo sistēmu nodokļu, muitas un saistītos jautājumos</p> <p>Spēja interpretēt un piemērot nacionālos un starptautiskos ārējo tirdzniecību regulējošos tiesību aktus, nodokļu konvencijas un</p>	6.LKI

		<p>plānus un iniciatīvas nodokļu un muitas jautājumos</p> <p>Orientēties nacionālajos un starptautiskajos muitas lietas regulējošos tiesību aktos</p> <p>Piemērot muitas procedūras, orientēties muitas vērtības noteikšanā, preču klasifikācijā, tarifa noteikšanā, kā arī noteikt muitas parādu un piemērot galvojumu tā segšanai</p> <p>Pārvaldīt Starptautiskos preču piegāžu drošības jautājumus</p>	<p>Terorisms un tā attīstības tendences</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Starptautiskie ekonomiskie sakari</p> <p>Ārējā tirdzniecība, tās politika</p> <p>Eiropas Savienības būtība un tiesības, institūcijas</p> <p>Muitas pamatprincipi, funkcijas un tiesību sistēma</p> <p>Starptautiskās biznesa iespējas</p> <p>Vienotais tirgus, tā darbības principi</p> <p>Ārējās tirdzniecības darījumu noslēgšanai un īstenošanai nepieciešamie dokumenti</p> <p>Ar nodokļiem un muitas jomu saistītās starptautiskās konvencijas</p> <p>Preču piegādes drošības ķēdes un to darbības pamatprincipi</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Starptautiskie nodokļu aspekti</p> <p>Eiropas Savienības nodokļu tiesības</p> <p>Preču deklarēšanas pienākumi</p> <p>Muitas procedūras un to piemērošana</p> <p>Galvojumu sistēmas būtība un pielietošana</p> <p>Muitas brokera, muitas noliktavu, deklarētāja, atzītā uzņēmēja jeb <i>Authorised Economic Operator</i> (AEO) tiesības un pienākumi</p>	<p>Eiropas Savienības tiesību normas</p> <p>Spēja interpretēt un piemērot nacionālos un starptautiskos muitas regulējošos tiesību aktus</p> <p>Spēja orientēties starptautiskajās preču piegādes drošības ķēžu prasībās un to piemērošanā</p>	
--	--	---	--	---	--



			Starptautisko nolīgumu preču piegādes drošības prasības un drošības kritēriji		
--	--	--	---	--	--

<b>Vispārīga informācija</b>	
<b>Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs</b>	<p><b>Profesijas standarta iesniedzējs:</b>  <b>SIA EPC (Ekonomikas prognožu centrs)</b>  <b>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</b>  <b>Vaira Gromule</b> – AS “Rīgas starptautiskā autoosta” valdes priekšsēdētāja  <b>Ilmārs Šņucins</b> – Finanšu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks nodokļu, muitas un grāmatvedības jautājumos  <b>Kristaps Soms</b> – Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta direktors  <b>Inese Bindemane</b> – Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes direktora vietniece  <b>Ainis Dābols</b> – Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas valdes loceklis  <b>Inga Lapiņa</b> – RTU Inžinierekonomikas un vadības fakultātes dekāna vietniece mācību darbā  <b>Māris Jurušs</b> – RTU Inžinierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta Muitas un nodokļu katedras docents  <b>Māra Pētersone</b> – RTU Inžinierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta Muitas un nodokļu katedras docente  <b>Anda Ziemele</b> – Grāmatvedības sistēmu analītiķe  <b>Ieva Bruksle</b> – Biznesa augstskolas Turība Uzņēmējdarbības fakultātes prodekāne  <b>Gints Burvis</b> – Biznesa augstskolas Turība Studiju daļas vadītājs.</p>
<b>Profesijas standarta ekspertu darba grupa</b>	<p><b>I. Lūsēna Ezera</b> - Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā eksperte  <b>Ilze Vakna-Krilovska</b> – Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta vecākā eksperte – nepiedalās.  <b>Daina Robežniece</b> – Finanšu ministrijas Grāmatvedības un revīzijas politikas departamenta direktore.  <b>Elīna Rītiņa</b> – Latvijas Darba devēju konfederācija, SIA Tet nodokļu eksperte  <b>Aina Liepiņa</b> – Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā eksperte  <b>Oksana Lentjušenkova</b> – Latvijas Rektoru padome, Ekonomikas un Kultūras augstskola  <b>Ruta Šneidere</b> – Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares ekspertu padome, Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas valdes locekle, Atestācijas komitejas vadītāja, asoc. prof.  <b>Raita Karnīte</b> – SIA EPC (Ekonomikas prognožu centrs) valdes locekle, Latvijas Zinātņu akadēmijas Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas vadītāja  <b>Ivars Brīvers</b> – Latvijas Ekonomistu asociācijas valdes priekšsēdētājs  <b>Jānis Lielpēteris</b> – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras politikas daļas direktora vietnieks</p>
<b>Profesijas standarta saskaņošana PINTSA</b>	<i>18.09.2019</i>
<b>Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas</b>	<i>Izglītības un zinātnes ministrijas 2004.gada 17.septembra rīkojums Nr. 537</i>